

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Domov mládeže

Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště, Zábřeh, U dráhy 6

U dráhy 6/827, 789 01 Zábřeh

Identifikátor: 600 018 091

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 2., 6. a 7. březen 2000

Čj.	131 46/00-5052
Signatura	om5lt201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Domov mládeže (dále jen DM) je součástí Vyšší odborné školy, Střední průmyslové školy a Středního odborného učiliště, Zábřeh, U dráhy 6 (dále jen škola) a je zařazen do II. kategorie. V době inspekce bylo na DM ubytováno 125 žáků, dívek i hochů, ze dvou zábřežských škol. Žáci jsou rozděleni do pěti výchovných skupin.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovný program

Koncepce výchovně-vzdělávací práce je formulována v Plánu výchovné činnosti na školní rok 1999/2000 a obsahuje základní cíle činnosti DM v oblastech výchovy mravní, zdravotní, tělesné a sportovní, estetické a ekologické, kulturní, společenské a profesní. V každé oblasti jsou stanoveny priority a metody postupného plnění. Velký důraz je položen na vštěpování základních mravních postojů a základních hygienických návyků.

Práce DM velmi úzce navazuje na úsek výchovy mimo vyučování (dále VMV) ve škole. Většina akcí je cíleně zaměřena nejen na žáky ubytované na DM, ale i na neubytované žáky.

Z volnočasových aktivit, nabízených žákům, jsou nejvíce zastoupeny akce sportovní a kulturní, které jsou organizované nejen DM, ale i jinými subjekty. DM úzce spolupracuje s Domem kultury v Zábřehu a některými sportovními oddíly.

Kvalitu výchovného programu hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Činnost DM zajišťuje šest vychovatelů, z nichž jeden je vedoucím vychovatelem, který má vysokoškolské pedagogické vzdělání. Dva vychovatelé mají středoškolské vzdělání doplněné nástavbovým studiem vychovatelství, dva mají vystudováno vychovatelství a jeden má středoškolské vzdělání doplněné doplňujícím pedagogickým studiem. Pedagogický sbor je stabilizován, proto je možné pro výchovně-vzdělávací činnost využívat specializaci a osobní zaměření vychovatelů.

Žáci jsou ubytováni ve dvou až třílůžkových pokojích. Při ubytování je respektováno rozdělení do výchovných skupin, kdy každá z nich je umístěna v jednom křídle budovy DM. Sociální zařízení je oddělené pro hochy a dívky. Vybavení pokojů je standardní, částečně však opotřebované. Každý žák má k dispozici stůl i stolní lampu, vlastní skříň i poličku. Individuální výzdoba pokojů je umožněna. Dále mohou žáci každé výchovné skupiny využívat svou společenskou místnost, která je vybavena televizorem a videopřehrávačem. K dispozici mají též radiomagnetofony a přehrávače CD. Tyto prostory slouží i pro relaxaci žáků a jsou vybaveny vhodným nábytkem.

Vedle prostor na DM žáci využívají sportoviště v areálu školy, tělocvičnu, kinosál, jednu knihovnu na DM (beletristicky zaměřenou) a druhou knihovnu ve škole (zaměřenou odborně). V budově DM mají žáci k dispozici i svůj klub s televizí, videem a satelitem. Pro studium i zábavu mohou žáci používat i čtyři počítače přímo v prostorách DM. Během odpoledne mají umožněn přístup do učebny výpočetní techniky ve škole, kde mohou pracovat s Internetem.

V prostorách klubu se nachází kuchyňka s mikrovlnnou troubou a varnou konvicí. Další varné konvice jsou na vychovatelnách. Každá výchovná skupina má k dispozici ledničku na

uchovávání potravin.

Ke studiu žáci využívají pokoje a společenské místnosti. Z periodického tisku jsou pro žáky odebírány odborné časopisy s profesní tematikou.

Pitný režim je zajištěn prostřednictvím nápojových automatů v areálu školy, při výdeji stravy a provozem kantýny.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže hodnotí ČŠI jako vynikající.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti

Ubytování žáci jsou rozděleni do pěti výchovných skupin. Každá výchovná skupina má svého vychovatele, který vede veškerou agendu skupiny, spolupracuje s rodiči, učiteli a mistry odborného výcviku. Pro žáky své skupiny zajišťuje vychovatel zájmové, vzdělávací a výchovné aktivity podle měsíčního plánu.

Velmi důležitou složkou výchovného programu DM je příprava žáků na vyučování a sledování jejich výsledků ve škole. Vychovatel je v kontaktu s třídními učiteli a mistry OV. Každý den je v režimu domova vyhrazena doba pro povinnou přípravu na vyučování. Během této doby zajišťují vychovatelé klid na celém DM a žáci se musí věnovat učení. Podle individuálního zájmu je žákům umožněno studovat i v jiných časech. Vychovatelé dle svých schopností žákům vypomáhají s přípravou, mohou žáky přezkoušet. Individuální pozornost věnují žákům se slabším prospěchem.

Osobnost žáků a jejich soukromí je ze strany vychovatelů respektována. Žáci si sami uklízejí pokoje a společenské místnosti, podílejí se i na úklidu areálu DM i školy.

Obědy žákům zajišťují jednotlivé školy. Snídaně i večere jsou zajištěny v areálu DM.

Organizaci a průběh výchovně-vzdělávací činnosti hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Motivace a hodnocení

Výchovná opatření a pochvaly vycházejí z platné vyhlášky o DM. Žáci s nimi byli seznámeni. Využívání pochval a výchovných opatření je zcela v souladu s výchovným programem a probíhá ve spolupráci s jednotlivými školami. Vychovatelé jsou ve styku s výchovnými poradci a protidrogovými preventisty. V práci DM doposud převažuje udělování pochval, které mají motivační charakter.

Soutěživost žáků je podporována při úklidu pokojů, kdy je vyhlášena soutěž o nejlépe uklizený pokoj. Tato soutěž je dotována drobnými cenami.

Motivaci a hodnocení ubytovaných žáků hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Interakce a komunikace

Vztahy a komunikace mezi vychovateli a žáky jsou založeny na vzájemné důvěře a spolupráci. Každá výchovná skupina má stanoveného svého vychovatele, který s nimi konzultuje měsíční plán a přitom respektuje přání, požadavky a zájmy žáků. Neformální přístup vychovatelů je umožněn i tím, že vychovatelny jsou umístěny přímo v prostorách, kde jsou ubytováni žáci jednotlivých výchovných skupin. Vychovatelé jsou tak s žáky v neustálém kontaktu a mohou řešit nastalé problémy okamžitě a přitom využívat i individuální přístup k žákům.

Na DM je ustanovena Rada domova mládeže, jejímž prostřednictvím mohou žáci ovlivňovat chod DM. Je vedena jako poradní sbor vedení DM a spolupodílí se na přípravě, tvorbě a organizaci programu. Pravidelně se schází s vedením DM a projednává záležitosti organizační a programové. Členové této samosprávy mohou dávat své podněty k akcím, podávat žádosti, stížnosti a vyjadřují se v závažných případech k navrhovaným represivním

opatřením.

Interakci a komunikaci na domově mládeže hodnotí ČŠI jako vynikající.

Celkové hodnocení výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže

Žákům ubytovaným na domově mládeže jsou vytvořeny vynikající materiální podmínky a celkově ČŠI hodnotí výchovně-vzdělávací činnost domova mládeže jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Provoz DM vychází z koncepčního záměru zpracovaného v Plánu výchovné činnosti na školní rok 1999/2000, který obsahuje hlavní úkoly pro jednotlivé oblasti výchovy uskutečňované v rámci aktivit DM. Priority jsou vymezeny.

Úkoly předchozího plánu jsou zařazeny do měsíčních plánů činnosti výchovných skupin. V průběhu roku je plánování činnosti doplňováno a upřesňováno o další akce, které vycházejí především ze zájmu a aktivit ubytovaných žáků. Akce pořádané nad rámec výchovných skupin jsou projednávány s vedením DM a vedením školy.

Vyhodnocení uskutečněných akcí je prováděno na měsíčních hodnotících poradách pracovníků DM, dosažené výsledky jsou následně prezentovány na gremiální poradě vedení školy. Předložené záznamy z měsíčních hodnotících porad jsou pečlivě vedeny a mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Pro aktivity žáků i pedagogických pracovníků je vytvářen dostatečný prostor.

Plánování činnosti DM bezprostředně navazuje na preventivní protidrogový program školy a na plánování výchovného poradenství. Výskytu sociálně-patologických jevů je předcházeno širokou nabídkou zájmových aktivit. Projevy rasismu a xenofobie se na DM dosud nevyskytly. Šikánování mladších žáků bylo důsledně řešeno.

Výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999 zahrnuje dostatečně širokou a výstižnou zprávu o činnosti úseku dále VMV.

Plánování činnosti domova mládeže hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Organizování

Organizace DM je součástí organizačního systému školy a tvoří s ostatními úseky jednotný výchovný a vzdělávací systém, který je navzájem propojen společným plánováním, účinnou organizací jednotlivých činností a efektivním kontrolním systémem.

Věkové rozpětí ubytovaných žáků je velké, výchovné skupiny jsou sestaveny především podle příslušnosti k jednotlivým ročníkům. Dívky mají vlastní výchovnou skupinu, umístěnou v samostatném křídle budovy DM.

Velikost výchovných skupin a počet vychovatelů je v souladu s platnými vyhláškami.

Plnění výchovně-vzdělávacího poslání DM respektuje rozpis služeb vychovatelů, který odpovídá počtu žáků, jejich potřebám a věkové skladbě. Rozpis navazuje na rozvrh vyučování žáků. Stanovený režim umožňuje reagovat na individuální potřeby ubytovaných žáků, zejména v oblasti kulturního, společenského a sportovního vyžití. Respektovány jsou požadavky na individuální studium.

Nad rámec přímé výchovné činnosti jsou vychovateli zajišťovány noční služby. Vedoucí vychovatel má stanovenou přímou a nepřímou výchovnou činnost v souladu s nařízením vlády.

Kompetence a pravomoci pracovníků jsou v souladu s jejich pracovní náplní a s organizací provozu DM. Jeho organizační struktura umožňuje účinné řízení.

Funkčním nástrojem k naplňování výchovného a vzdělávacího poslání DM je vnitřní řád domova, který obsahuje práva a povinnosti žáků, současně zahrnuje denní režim, který respektuje specifika učebních a studijních oborů ubytovaných žáků. Ve svém pojetí zohledňuje žáky starší osmnácti let. Žáci a jejich zákonní zástupci byli s jeho zněním prokazatelným způsobem seznámeni.

Umístování žáků v domově se řídí platnou vyhláškou, počet ubytovaných vychází z kapacity uvedené v Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol a školských zařízení.

Pedagogičtí pracovníci DM jsou členy pedagogické rady školy. Protidrogovým koordinátorem je stanoven učitel školy, s DM je navázána účinná spolupráce (besedy, neformální rozhovory). Dokumentace DM je řádně vedena na předepsaných tiskopisech. Údaje z pedagogické dokumentace souhlasí s výkazem Škol V 19-01, s výjimkou počtu ubytovaných žáků, který se oproti začátku školního roku snížil o šestnáct. Důvodem bylo ukončení studia, vyloučení z DM a privátní ubytování některých žáků VOŠ.

Vnitřní informační systém zajišťuje vedoucí vychovatel ve směru DM - vedení školy a opačně, vychovatelé ve směru k žákům. Využívány jsou standardní informační prostředky. Všem žákům je umožněno kdykoliv jednat s vychovateli, vedením DM i s vedením školy. Ustanovena je Rada DM, která zprostředkovává pravidelný kontakt mezi žáky a pedagogickými pracovníky. Jedenkrát za čtvrt roku se uskutečňuje aktiv žáků s vedením školy, kde jsou projednávány zásadní otázky event. problémy, které se týkají života na DM nebo ve škole.

Kontakt s rodiči je možný kdykoliv, pravidelně pak v rámci třídních schůzek a dnů otevřených dveří. Dle potřeby osobním stykem, písemně i telefonicky. Na velmi dobré úrovni je kontakt mezi DM a další školou (SOŠ Zábřeh), která zde má ubytované žákyně. Vychovatelka DM se mj. pravidelně zúčastňuje pedagogických rad uvedené školy.

Informační systém DM je účinný a funkční, rodičům i žákům vytváří dostatečný prostor.

Organizování činností na domově mládeže je ČŠI hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení DM je zajišťováno denním kontaktem vedoucího vychovatele s vychovateli výchovných skupin a průběžným plánováním výchovné činnosti. Na tu navazuje pravidelná kontrola jednotlivých činností, které jsou měsíčně vyhodnocovány.

Vypracovanými kritérii pro hodnocení pedagogických pracovníků je vytvářen prostor pro jejich tvořivost a iniciativu. Důraz je kladen na rozvíjení osobnostní úrovně žáků, zlepšování prostředí DM, kvalitní vedení pedagogické dokumentace a především rozvoj aktivit nad rámec běžných povinností. Kritéria hodnocení mají dobrou motivační úroveň.

V návaznosti na stanovená kritéria je vytvořen systém hmotného stimuluování pracovníků, v rámci kterého jsou čtvrtletně hodnoceni. Dvě třetiny prostředků k odměňování je určeno k financování dlouhodobých kritérií, jedna třetina na operativní odměňování aktuálních úkolů. Pracovníci jsou odměňováni diferencovaně.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Pro úsek výchovy mimo vyučování je vypracován samostatný dokument Kontrolní systém VMV, který vymezuje denní, týdenní a měsíční kontrolní činnost pedagogických pracovníků tohoto úseku. Mimo uvedený dokument má vedoucí vychovatel výstižným způsobem zpracován Plán kontrol a hospitací na školní rok 1999/2000, který je schválen ředitelem školy. Plán je konkrétní, je zpracován na jednotlivé měsíce a zahrnuje činnost kontrolní (BOZP a PO, stav vnitřních a vnějších prostor DM, pedagogickou dokumentaci, vybavení žáků, pořádek aj.) a hospitační. Kontrolní a hospitační činnost vedoucího vychovatele je doložena příkladně vedenou dokumentací. Zápisy jsou konkrétní, vymezují cíl kontroly nebo hospitace, průběh, hodnocení, připomínky a závěry. Výsledky kontrol a hospitací jsou projednávány s jednotlivými pracovníky úseku, kteří je stvrzují svým podpisem.

Hodnocení výsledků kontrolní činnosti je součástí měsíčních hodnotících porad úseku, porad vedení školy a jednání pedagogických rad.

Kompetence v oblasti kontrolní činnosti jsou vymezeny nařízením ředitele školy, který má vlastní plán kontrolní činnosti, zahrnující všechny úseky školy, včetně DM. Uvedený plán je konkrétní, adresný a tvoří neformálně fungující systém. Předložené záznamy mají velmi dobrou úroveň a vypovídací hodnotu. Jednoznačně prokazují, že úsek VMV je chápán jako rovnocenný a plnohodnotný článek výchovného a vzdělávacího systému školy.

Vnitřní cíle kontrolní činnosti DM jsou stanoveny a průběžně jsou plněny.

Kontrolní mechanismy na domově mládeže jsou hodnoceny jako příkladné.

Hodnocení kvality řízení domova mládeže

Kvalita řízení domova mládeže je ČŠI hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT čj. 34 335/98-21 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 30. prosince 1998
- Personální dokumentace vychovatelů, popis pracovní činnosti vychovatelů
- Statut Rady domova mládeže, jednací řád Rady domova mládeže
- Výkaz Škol V 19-01
- Plán výchovné činnosti DM na školní rok 1999/2000, záznamy z porad úseku VMV
- Deníky výchovných skupin, osobní spisy žáků, přihlášky žáků, denní záznamy
- Výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999
- Preventivní protidrogový program VOŠ, SPŠ a SOU Zábřeh pro školní rok 1999/2000
- Plán činnosti výchovného poradce - 1999/2000
- Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků úseku VMV
- Vnitřní řád DM při VOŠ, SPŠ a SOU Zábřeh, režim týdne na DM, organizace školního roku na úseku VMV
- Kontrolní systém VMV, plán kontrol a hospitací na školní rok 1999/2000 - úsek VMV, zápisy o kontrolách a hospitacích na úseku VMV

ZÁVĚR

Hodnocení podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

- Pedagogičtí pracovníci domova mládeže mají předepsanou kvalifikaci.
- Materiální podmínky domova mládeže jsou na vynikající úrovni.
- Organizace výchovně-vzdělávacího procesu odpovídá psychohygienickým požadavkům.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže hodnotí ČŠI jako vynikající.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti

- Výchovný program domova mládeže respektuje věkové a zájmové potřeby žáků a navazuje na výchovně-vzdělávací program školy.
- Osobnost žáků je ze strany vychovatelů respektována a žáci se na řízení a chodu domova demokraticky podílejí.

Kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality řízení

- Plánování činností DM je promyšlené a funkční, vychází z koncepčních záměrů a rozhodujících priorit. Aktuálně reaguje na zájmy, věkovou skladbu a aktivity ubytovaných žáků.
- Organizace výchovné práce je účinným nástrojem pro naplňování výchovného a vzdělávacího poslání DM, respektovány jsou specifika učebních a studijních oborů ubytovaných žáků. Režim DM zohledňuje věkově starší žáky. Úsek výchovy mimo vyučování je chápán jako rovnocenný a plnohodnotný článek organizačního systému školy.
- Vedení a motivování pracovníků vytváří dostatečný prostor pro jejich tvořivost a iniciativu.
- Kontrolní mechanismy jsou účinné a tvoří příkladně fungující součást organizační struktury školy. Cíle vnitřní kontrolní činnosti DM jsou plněny.

Kvalita řízení domova mládeže je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově hodnotí ČŠI domov mládeže jako velmi dobrý.

Při orientační inspekci bylo zjištěno účelné využití finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Okleštěk	Okleštěk v.r.
Člen týmu	RNDr. Dušan Deml	D. Deml v.r.

V Jeseníku dne 13. března 2000

Datum a podpis ředitele domova mládeže stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. březen 2000

Razítko

Ředitel domova mládeže

Podpis

Ing. Oldřich Synek

Synek v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel domova mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Šumperk	2000-03-29	131 69/00
Zřizovatel: MŠMT ČR	2000-03-29	131 68/00

Připomínky ředitele

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nepodány